

Handboek Kwaliteitseisen Korfbalaccommodaties

Normen, regels, richtlijnen en
aanbevelingen Korfbal versie 2020

KNKV

Inleiding

Dit handboek bevat normen, regels, richtlijnen en aanbevelingen die het KNKV hanteert voor de uitvoering en inrichting van wedstrijdvelden, Trainingsvelden, club- en kleedaccommodaties en sporthallen. Het gaat om een combinatie van normen / reglementaire eisen, algemeen aanvaarde richtlijnen en praktische aanbevelingen.

Normen en regels

De normen en regels zijn de formele bepalingen met een verplichtend karakter, afkomstig uit de NOC*NSF normbladen, de officiële KNKV spelregels en tevens de algemene reglementen, wedstrijdreglementen en bestuursbesluiten. Deze normen en regels betreffen de minimumeisen en zijn van toepassing op alle korfbalaccommodaties, zie **RvW 3.28 BB Aanvullende voorwaarden terreinen en binnensportaccommodaties**.

Richtlijnen en aanbevelingen

De 'richtlijnen en aanbevelingen' beschrijven de uitvoerings- inrichtingsaspecten die zijn gebaseerd

op de gangbare uitgangspunten en praktische inzichten. Hiermee geeft het KNKV aan op welke wijze de vereniging een accommodatie het beste kan (laten) inrichten/uitvoeren. Over het algemeen bestaat hierover overeenstemming met gemeenten en bedrijfsleven. Toch is de vereniging vrij om deze aanbevelingen wel, in het geheel niet of maar voor een deel op te volgen. De aanbevelingen kunnen ook afkomstig zijn van andere organisaties, zoals bijvoorbeeld leveranciers. Deze aanbevelingen worden, wanneer in deze brochure vermeld, door het KNKV onderschreven.

Meer info

In deze brochure staan de laatste inzichten en bestuursbesluiten aangaande dit onderwerp. Voor aanvullende vragen kun je terecht bij je verenigingsadviseur of de projectleider Accommodatie. Opmerkingen of aanvullingen? Neem rechtstreeks contact op met: jan-tonny.visser@knkv.nl

Inhoud

1. Planningsnorm Korfbal
2. Korfbalveld - Afmetingen
3. Uitloopruijnte
4. Belijning
5. Korfbalpaal
6. Speelveldafzetting
7. Dug-outs / zitruimte
8. Scorebord / Schotklok
9. Reclame veld / korf en borden
10. Tribune
11. Wedstrijdverlichting
12. Wedstrijdvelden
13. Trainingsvelden
14. Beachvelden
15. Sporthallen
16. Kleedgebouw / Clubgebouw
17. Parkeergelegenheid
18. Vrije hoogte boven speelveld
19. Situering velden

Bijlagen

1. Planningsnorm Korfbal NOC*NSF 2014
2. Plattegrond korfbalvelden

Belangrijk!

Dit bestand bevat een interactief menu. Klik op een hoofdstuk of bijlage om hier naar toe te gaan.

1. Planningsnorm Korfbal NOC*NSF 2014 >>

(Bijlage 1)

Wat is een planningsnorm?

Een planningsnorm is een norm die wordt gebruikt om te bepalen hoeveel veldruimte en kleedaccommodatie je als vereniging nodig hebt. De norm geldt alleen voor het veldkorfbal en maakt qua veldruimtebepaling onderscheid tussen kunstgras en natuurgras. Bij natuurgras is weer onderscheid te maken in een wedstrijd- en een trainingscapaciteit. Tot slot geldt voor zondagverenigingen een andere norm dan voor zaterdagverenigingen. Gemeenten, aannemers en adviesorganisaties gebruiken deze norm bij het opstellen van inrichtingsplannen van sportaccommodaties.

Planningsnorm Korfbal NOC*NSF 2014

Per competitiecategorie (F, E, D, et cetera) geldt een eigen BelastingCoëfficiënt* (BC) om het aantal normteams te bepalen. De BC van een F-team ligt lager dan die van een seniorenteam omdat de wedstrijdduur korter is, de maatvoering kleiner is en de belasting van de top laag van het veld lager is.

>> Planningsnorm Korfbal NOC*NSF 2014 (Bijlage 1)

Vereniging	KV De Korf (200 Leden), zaterdagvereniging				
Teams	Aantal	BelastingCoëfficiënt	Aantal normteams	Richtlijn omslagpunt zaterdagvereniging	Zondagvereniging
F-jeugd	2	0,4	0,8	1 kunstgrasveld van 44 x 28 meter = 0 tot 7 normteams	tot 7 normteams
E-jeugd	3	0,4	1,2		
D-jeugd	2	0,625	1,25	2 kunstgrasvelden van 48 x 44 meter = 7 tot 14 normteams	tot 21 normteams
C-jeugd	2	0,625	1,25		
B-jeugd	1	1	1	3 kunstgrasvelden van 40 x 20 meter = 14 tot 21 normteams	tot 28 normteams
A-jeugd	1	1	1		
G-Korfbal	1	1	1	4 kunstgrasvelden van 40 x 20 meter = 21 tot 28 normteams	tot 35 normteams
Senioren	4	1	4		
	16	1	11,5	5 kunstgrasvelden van 40 x 20 meter = 28 tot 35 normteams	tot 42 normteams
Midweek	1	PS: Midweek teams tellen niet mee voor de berekening van het aantal normteams.			

* Coëfficiënt die de mate van veldbelasting door een bepaalde teamcategorie weergeeft qua intensiteit en speluur. De F-jeugd speelt korter en belast het veld minder.

Door deze BelastingCoëfficiënten te koppelen aan het aantal teams van je vereniging, kan het aantal normteams (aantal teams gecorrigeerd met de Belasting-Coëfficiënt) worden berekend. Het aantal normteams bepaalt het aantal velden waar je als vereniging recht op hebt.

Door het bestuursbesluit, [RvW 3.24 afmeting speelveld veldkorfbal](#), geldt dat je als vereniging recht hebt op een basisvoorziening van twee velden van 40 x 20

meter en vier kleedkamers. Afhankelijk van het aantal normteams kan worden berekend of je als vereniging recht hebt op meer of minder velden. Het aantal kleedkamers is minimaal vier.

Bij natuurgras geldt een basisvoorziening van 68 x 44 meter voor een wedstrijdveld, plus een apart trainingsveld van 68 x 44 meter met verlichting. Ook hierbij geldt het recht op vier kleedkamers.

Uitgangspunt korfbal veldaccommodatie volgens Planningsnorm 2014

Kunstgras

- Basisvoorziening van twee velden van 40 x 20 meter (inclusief twee jeugdvelden van 24 x 12 meter) met een bruto afmeting van 48 x 44 meter;
- Totale oppervlakte 2.112 m²;
- Per basis veldaccommodatie worden vier kleedkamers aangelegd;
- Per basis veldaccommodatie wordt verlichting aangelegd.

Natuurgras

- Basisvoorziening twee velden van 40 x 20 meter met een bruto afmeting van 68 x 44 meter en een even zo groot trainingsveld van 68 x 44 meter;
- Totale oppervlakte 5.984 m²;
- Per basis veldaccommodatie worden vier kleedkamers aangelegd;
- Per basis veldaccommodatie wordt verlichting aangelegd op het trainingsveld.

2. Korfbalveld – Afmetingen >>

Sporttechnische eisen voor een korfbalveld

Speeloppervlak

Het speeloppervlak voor korfbal moet vlak, veerkrachtig en stofvrij zijn en mag bovendien niet glad zijn. Hoewel veldkorfbal van oorsprong gespeeld werd op natuurgras vinden tegenwoordig al meer dan 70% van de wedstrijden plaats op (zand ingestrooid) kunstgras. De competities van de hogere klassen (ereklasse, hoofdklasse, overgangsklasse, topklasse dames en hoofdklasse dames) dienen bovendien uitsluitend op zandkunstgrasvelden te worden gespeeld.

Voor een korfbalveld zijn twee sporttechnische normen opgesteld. Voor zandkunstgras gelden de normen **NOCNSF-KNKV2-15.1** en **NOCNSF-KNKV2-BI.1**. Voor natuurgras geldt de sporttechnische norm **NOCNSF-KNKV2-15.2** en **NOCNSF-KNKV2-BI.1**.

Welke afmetingen moeten de wedstrijdvelden in Nederland hebben voor de diverse korfbalvormen? Is er sprake van onderscheid tussen hoofd- en bijvelden en welke overige aandachtspunten zijn er?

NORMEN

In Nederland moeten de korfbalvelden voldoen aan de onderstaande afmetingen. Het gaat om de zuivere

(netto) maten, exclusief belijning (speelveld wordt exclusief belijning gemeten) en de bruto afmetingen inclusief belijning en uitloop.

Standaardveld kunstgrasveld (7 tot 14 normteams)

- Twee velden van 40 x 20 meter (netto) inclusief twee jeugdelden van 24 x 12 meter, bruto afmeting is 48 x 44 meter.

Standaardveld natuurgras (tot 8 normteams)

- Twee velden van 40 x 20 meter (netto). Aangezien de bespeling van een korfbalveld zeer intensief is, met name rond de korven, moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid de velden in zijwaartse richting te kunnen verplaatsen. Uitgaande van de mogelijkheid elk veld afzonderlijk met twee keer 5 meter te verplaatsen bedraagt de bruto-maat van het gehele veld 68 x 44 meter. Naast dit wedstrijdveld behoort tevens een trainingsveld met verlichting van dezelfde afmeting van 68 x 44 meter te worden aangelegd.

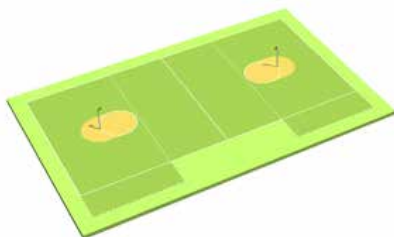
01 nieuw
Optie 01

>> Korfbalveld – Afmetingen

Overige typen kunstgrasvelden

Enkel kunstgrasveld voor kleine verenigingen (tot 7 normteams) = uitzonderingsregel

- Eén veld van 40 x 20 meter (netto) inclusief twee jeugdvelden van 24 x 12 meter overdwers, bruto afmeting is 44 x 28 meter.

01 nieuw
Optie 05

Drie kunstgrasvelden (14 tot 21 normteams)

- Drie velden van 40 x 20 meter inclusief twee jeugdvelden van 24 x 12 meter, bruto afmeting is 68 x 48 meter of 72 x 44 meter.

01 nieuw
Optie 03

Vier kunstgrasvelden (21 tot 28 normteams)

- Vier velden van 40 x 20 meter inclusief twee tot vier jeugdvelden van 24 x 12 meter, bruto afmeting is 88 x 48 meter.

01 nieuw
Optie 04

3. Uitloopruiimte

Rondom elk speelveld moet een veiligheidszone aanwezig zijn: de uitloopruiimte. De gestelde eisen aan het speelveld – zoals met betrekking tot vlakheid, profilering, ontwatering en begroeiing – zijn eveneens van toepassing op deze bij het veld behorende ruimte. Lichtmasten, speelveldafzetting, ballenvangers, evenals gebouwen, vlaggenmasten, bomen/beplanting, verharde paden, cameraposities et cetera worden dan ook als obstakels beschouwd.

Standaard kunstgrasveld met bruto afmeting van 48 x 44 meter (twee velden van 40 x 20 meter inclusief twee jeugdvelden 24 x 12 meter)

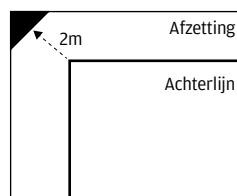
- Om het speelveld dient een uitloopstrook met een breedte van tenminste 2 meter obstakelvrij te worden gehouden en 4 meter tussen de beide naast elkaar gelegen velden;

- De uitloopstroken dienen in een gelijke constructie (dezelfde sporttechnische eigenschappen) te zijn uitgevoerd als het speelveld;
- De laatste 50 centimeter (veldzijde t.o.v. speelveldafzetting) mag verhard worden uitgevoerd, mits aan de norm voor vlakheid wordt voldaan en er dus geen drempelvormige oneffenheden aanwezig zijn.

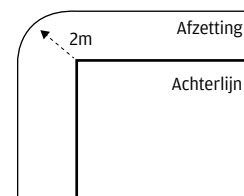
ADVIES

De vereniging mag de hoeken van een speelveld afronden, mits de afstand tot het hoekpunt tenminste 2 meter blijft. Er zijn hierbij twee opties: of de speelveldafzetting blijft rechthoekig, of de speelveldafzetting volgt de ronding van het speelveld. Breng in het eerste geval in de hoek van het veld een verharding aan die aansluit bij het maaiveld en bij de overige verharding. In het tweede geval kun je de vrijkomende ruimte ten goede laten komen aan het pad rond het speelveld.

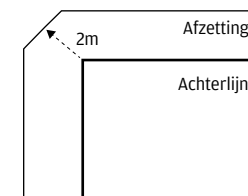
Optie 1

Optie 2a

Optie 2b

4. Belijning

Aan welke voorwaarden moet de belijning bij de diverse korfbalvormen op gras/kunstgras voldoen en wat zijn de tips en aandachtspunten op dit vlak?

NORMEN

- Het speelveld moet conform de plattegrond (zie bijlage 1), gemarkeerd zijn met duidelijke lijnen (kleur afwijkend t.o.v. het speelveld). Voor kunstgras geldt dat de lijnen zijn ingesneden en voor natuurgras geldt dat deze lijnen met behulp van linten strak en vlak op de grond worden bevestigd. De lijnen zelf behoren niet tot het speelveld;
- De ingesneden lijnen op een kunstgrasveld zijn 50 mm breed, de linten voor een natuurgrasveld hebben een breedte van 30 - 50 mm;
- De vrijeworpcirkel wordt verplicht aangelegd en heeft een straal van 2,5 meter (inclusief belijning) gemeten vanaf de rand van strafwerppunt dat het verst van de korfbalpaal is. De vrijeworpcirkel loopt precies voor de korfbalpaal langs. De korfbalpaal staat dus achter de cirkel. De cirkel mag worden ingekleurd met de kleur rood, blauw of geel;
- De optionele ovaal markeert het strafworpgebied. Dit is het gebied tot 2,5 meter (in alle richtingen) vanaf het strafwerppunt, de korfbalpaal en alle punten op de denkbeeldige lijn tussen strafwerppunt en paal;
- Het strafwerppunt moet een rechthoek zijn van 150 mm bij 50 mm (kunstgras) of rond zijn met een diameter van 80 mm - 100 mm (natuurgras). De strafwerppunten moeten worden aangebracht op 2,5 meter vóór de korfbalpaal in de lengteas van het speelveld. De afstand vanaf de korfbalpaal tot de achterzijde van het strafwerppunt bedraagt 2,5 meter;
- Voor alle afmetingen (uitzondering volledige speelveld = tolerantie 50 mm) en breedtelijnen geldt een tolerantie van 20 mm;
- De kleur van de belijning van een hoofdveld van 40 x 20 meter is standaard wit en de lijnenkleur van jeugdveld van 24 x 12 meter is rood of blauw;
- Voor de richtlijnen ten aanzien van het aanbrengen van logo's, emblemen en reclame wordt verwezen naar het [Bestuursbesluit SR 6.03](#);
- Naast de officiële lijnen mogen er binnen het speelveld geen andere lijnen worden aangebracht, tenzij hier vooraf dispensatie voor is aangevraagd bij het KNKV.

Meer info

Lees voor uitgebreide informatie over alle normen en sporttechnische eisen het normblad

[NOCNSF-KNKV2-BI.1](#)

[Bijlage 2](#)

Belijning voor multifunctionele velden korfbal / andere sport

Het aanbrengen van belijning van meerdere sporten is toegestaan, mits

- Het hoofdgebruik korfbal is, tenzij er schriftelijke afspraken zijn omtrent gezamenlijk gebruik;
- Er geen sprake is van Topkorfbal of Wedstrijdkorfbal hoger dan niveau 1e klasse;
- Er grondpotten voor het plaatsen van de korfbalpalen worden aangelegd (veiligheid);
- Voor maximaal één ander type sport belijning wordt aangebracht;
- De kleur van de belijning voor deze 'tweede' sport afwijkt van de kleur van de standaard korfbalbelijning en deze 'kleur' niet wit is;
- De standaard korfbalbelijning ononderbroken blijft;
- De vereniging alle gevallen van multifunctioneel gebruik voorlegt aan het KNKV, voorzien van het ontwerp belijningsplan ter goedkeuring voor dispensatie.

Denk hierbij aan zand ingestrooide kunstgrasvelden voor korfbal/hockey, korfbal/tennis, korfbal/handbal en korfbal/voetbal. Met de betrokken sportbonden zijn afspraken gemaakt op welke wijze de belijning voor de beide sporten moet worden aangebracht. Neem voor meer informatie hierover contact op met het Korfbalverbond.

Schema belijningskleuren zand ingestrooid kunstgrasveld

Categorie		Kleur	Afmeting (m)	Plaats korf (m)	Korfhogte (m)
Gemengd					
Senioren, A t/m C-jeugd	hoofdgebruik	Wit	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3,5
	medegebruik	Geel	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3,5
D-jeugd	hoofdgebruik	hoofdgebruik	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3
	medegebruik	Geel	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3
E-jeugd; 4Korfbal		Rood/ Blauw	24 x 12	6 uit achterlijn	3
F-jeugd; 4Korfbal		Rood/ Blauw	24 x 12	6 uit achterlijn	2,5
Dames					
Senioren, A t/m C-jeugd	hoofdgebruik	Wit	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3,5
	medegebruik	Geel	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3,5
D-jeugd	hoofdgebruik	Wit	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3
	medegebruik	Geel	40 x 20	6,67 uit achterlijn	3
E-jeugd; 4Korfbal		Rood/ Blauw	24 x 12	6 uit achterlijn	3
F-jeugd; 4Korfbal		Rood/ Blauw	24 x 12	6 uit achterlijn	2,5

5. Korfbalpaal

Welke afmetingen en andere eigenschappen hebben de diverse korfbalpalen (outdoor en indoor) en wat is handige informatie voor je als vereniging om aan de eisen en aanbevelingen te kunnen voldoen?

NORMEN

Ten behoeve van alle competities dient gebruik te worden gemaakt van een aluminium paal met een kunststof korf (**KNKV Bestuursbesluit RvW 3.07**).

Kunststof korf

- De kunststof korf moet voldoen aan de IKF regulations;
- De kunststof korf is voorzien van het “IKF approved” stempel en een markering als voorgeschreven door de IKF;
- De kunststof korf is bevestigd aan een paal met de bovenrand overal op 3,5 m boven de vloer (D- en E-jeugd op 3 m, F-jeugd op 2,5 m);
- De kleur van de kunststof korf is de goedgekeurde gele kleur RAL 1023;
- Op de kunststof korf mogen reclame uitingen worden aangebracht, zodanig dat het aanzicht van de korf onveranderd blijft (geometrische eigenschappen) en de dikte van de korf niet meer dan 5 mm toeneemt. In het **bestuursbesluit SR 6.03 Reclame rond en op het speelveld en op spelmateriaal** staat beschreven waaraan moet worden voldaan.

Korfbalpaal

- De korfbalpaal is vervaardigd van aluminium en bestaat uit één stuk voor de juiste stabiliteit;
- De diameter van de paal is 7,6 cm met een wanddikte van 3 mm en voorzien van een inwendige versterking voor bevestiging van het kopstuk te behoeve van de bevestiging van de kunststof korf;
- Het oppervlak van de paal is geanodiseerd tegen verwerking van het materiaal.

Grondpot

- Een vaste paal op 3,5 meter boven de vloer wordt verplicht aangelegd met een grondpot, die voorzien is van een conische ring voor het nagenoeg spelingsvrij opstellen en van een rubberen afdichting om vuil en zand te weren. In de breedtesport is het nog toegestaan om met een voetplaat te spelen.

Voetplaat (breedtekorfbal en training)

- De voetplaat heeft een diameter van 60 cm en de dikte van de voetplaat bedraagt niet meer dan 1 cm;
- Het gewicht van de voetplaat mag niet meer dan 25 kg bedragen;
- De voetplaat moet zodanig stroef zijn dat uitglijden op de plaat wordt voorkomen;
- Er mogen geen scherpe delen / randen zitten aan de voetplaat.

>> Korfbalpaal

ADVIES

In het breedtekorfbal wordt sterk aangeraden om de korf te plaatsen in een grondpot. Het is echter toegestaan om te spelen met een voetplaat. Veel verenigingen kiezen ervoor om voor trainingen en soms ook wedstrijden gebruik te maken van eigen gemaakte voetplaten. Dit is niet wenselijk en het levert ook regelmatig onveilige situaties op met kans op blessures voor de sporters. Het KNKV adviseert dan ook om te allen tijde gebruik te maken van erkende voetplaten, zoals hierboven beschreven.

Verbindingen

Alle verbindingen (kunststofkorf – paal – grondkoker / voetplaat) moeten zodanig geconstrueerd zijn, dat zij één geheel vormen zonder scherpe uitsteeksels. Het gebruik van adapters en/of deelbare palen is niet toegestaan. De grondkokers, waarin de korven staan moeten voldoende diep zijn en mogen niet boven het maaiveld uitsteken.

Verplaatsbare korven

De spelregels van het KNKV sluiten verplaatsbare korven niet uit. In het breedtekorfbal mag op dit moment nog gebruik gemaakt worden van korven met een voetplaat. Deze voetplaat moet echter wel aan de sporttechnische eisen voldoen, zoals hierboven beschreven.

Verwijderen / Verplaatsen

Bij het verwijderen van de korfbalpaal uit de grondkoker blijkt deze vaak vast te zitten in de koker. Probeer te korfbalpaal met een draai- en trekbeweging uit de koker te verwijderen. Het schudden aan de paal levert vaak op dat de koker scheef in de grond komt te staan. Dit geeft problemen voor de volgende wedstrijddag en het mankement moet dan eerst weer door de aannemer worden hersteld. Het KNKV is zich bewust van dit probleem (zand in koker en vastzittende korfbalpalen) en voert gesprekken met leveranciers om tot een verbeterd product te komen.

Verder is het advies om bij het verwijderen van de korfbalpaal (vaak door jeugdige spelers) te voorkomen dat de complete paal met korf op het kunstgras stuitert (paal met korf bovenin zwaarder en kantelt door hefboomwerking). Het inwendige van de kunststofkorf is kwetsbaar en scheurt in, waardoor de stabiliteit wegvalt en de korf niet meer te gebruiken is voor wedstrijden.

Voetplaten die niet worden gebruikt moeten worden opgeruimd en mogen niet op en rondom het speelveld blijven staan. Voor het verplaatsen zijn speciale karretjes verkrijgbaar. Het rollen van voetplaten levert beschadigingen op voor het kunstgras.

6. Speelveldafzetting >>

Hier vind je alle verplichtingen en aandachtspunten voor wat betreft de afzetting van het speelveld, ook in relatie tot onder meer veiligheid en afwijkende situaties

NORMEN

Zandkunstgrasvelden:

Een afzetting rondom het speelveld is verplicht bij alle competitiewedstrijden voor Top- en Wedstrijdkorfbal. Bij wedstrijden in het Breedtekorfbal wordt een speelveldafzetting sterk aanbevolen, zie [RvW 3.01 Bestuursbesluit Afrastering](#).

Vindt een wedstrijd plaats in het Breedtekorfbal op een veld met een afrastering, dan treden de onderstaande maatregelen ook voor deze wedstrijden automatisch in werking.

De speelveldafzetting moet:

- op tenminste 2 meter van de zij- en achterlijnen aaneengesloten rondom het gehele speelveld worden aangebracht. Het beperken van de speelveldafzetting tot die zijden van het speelveld waar het publiek zich gebruikelijk ophoudt is uitdrukkelijk niet toegestaan;
- bestaan uit een vast (leun)hek met een hoogte tussen 0,90 en 1,20 meter boven het maaiveld;
- een voldoende stevige en veilige constructie hebben zonder scherpe of uitstekende delen.

Indien de scheidsrechter constateert dat op het vastgestelde aanvangsuur de speelveldafzetting niet of niet op de juiste wijze is aangebracht, geeft hij de thuis spelende vereniging opdracht dit alsnog in orde te maken. Hij maakt hiervan een aantekening op het digitaal wedstrijdformulier. De thuis spelende vereniging krijgt een boete conform het bepaalde in artikel 45 lid 1 van het reglement van wedstrijden en artikel 27 van het huishoudelijk reglement.

Natuurgrasvelden:

Een afzetting rond het speelveld is verplicht bij de volgende wedstrijden die in de veldkorfbalcompetitie worden georganiseerd: de ere-, en hoofdklasse, de overgangsklasse, 1e-, 2e-, reserve hoofdklasse, reserve overgangsklasse, reserve 1e klasse en hoofdklasse A-jeugd voor gemengde teams en de topklasse voor damesteams, zie [RvW 3.01 Bestuursbesluit Afrastering](#).

De speelveldafzetting moet:

- op tenminste 2 meter van de zij- en achterlijnen aaneengesloten rondom het gehele speelveld worden aangebracht. Het beperken van de speelveldafzetting tot die zijden van het speelveld waar het publiek zich gebruikelijk ophoudt is uitdrukkelijk niet toegestaan;
- bestaan uit een vast (leun)hek met een hoogte tussen 0,90 en 1,20 meter boven het maaiveld; -->

>> Speelveldafzetting >>

- bestaan uit een koord of touw op een hoogte van tenminste 0,70 m met een diameter van ten minste 0,5 cm dat is bevestigd aan palen;
- een voldoende stevige en veilige constructie hebben zonder scherpe of uitstekende delen.

Een speelveldafzetting bestaande uit een los op de grond gelegd koord, touw of terreinlint, voldoet niet aan de voorwaarden van het KNKV.

Indien de scheidsrechter constateert dat op het vastgestelde aanvangsuur de speelveldafzetting niet of niet op de juiste wijze is aangebracht, geeft hij de thuis spelende vereniging opdracht dit alsnog in orde te maken. Hij maakt hiervan een aantekening op het digitaal wedstrijdformulier. De thuis spelende vereniging krijgt een boete conform het bepaalde in artikel 45 lid 1 van het reglement van wedstrijden en artikel 27 van het huishoudelijk reglement.

Toegestane personen

Behalve de nagenoemde personen mogen geen andere personen zich direct binnen de speelveldafzetting bevinden: de arbitrage, trainer/coaches, manager, verzorger, verantwoordelijk bestuurslid, pupil van de week, wisselers en herkenbare ordebewakers in functie.

Bij wedstrijden moeten de openingen van de afzetting gesloten zijn, bijvoorbeeld met een ketting of een dichte poort. De uitgang voor de spelers moet zodanig gesitueerd zijn dat zij de kortste weg naar de kleedkamers kunnen nemen ([zie ook hoofdstuk 19](#)).

ADVIES

Het KNKV adviseert om ook de overige competitiewedstrijden in het Wedstrijd- en Breedtekorfbal op een speelveld met afzetting te laten plaatsvinden. Afhankelijk van de grootte en wensen van je vereniging en de klasse waarin je actief bent, kan het nodig zijn meerdere velden van een afzetting te voorzien.

Doorgangen

In beginsel kunnen alle speelvelden die aan de afmetingen voldoen en rondom zijn voorzien van een gesloten afzetting, worden aangemerkt als reglementair. De verplichte categorieën uitgezonderd is het ontbreken van een speelveldafzetting nooit een reden voor het niet doorgaan van wedstrijden. Het is verstandig om het aantal doorgangen in de speelveldafzetting te beperken tot het aantal dat nodig is om spelers en onderhoudsapparatuur toegang tot het speelveld te geven.

Toeschouwers

Bij korfbalspeelvelden is er meestal sprake van een rechthoekige opstelling met overal een uitloopruijmt van tenminste 2 meter. Het publiek bevindt zich te allen tijde achter de afzetting.

Constructie en veiligheid

De standaard afzetting voor kunstgrasvelden bestaat uit metalen staanders die onderling verbonden zijn met een metalen leunbuis. Ook andere materialen en constructies zijn toegestaan. Bij kunstgrasvelden worden tegenwoordig vaak staaftmatten gebruikt. Dit gaat onder andere vervuiling van de kunstgrasmat tegen, onder meer doordat zo meer ballen binnen het veld blijven. De afzetting wordt geplaatst zonder scherpe en of uitstekende delen.

Toegangspoorten in de afrastering draaien bij voorkeur naar buiten.

Bij het aanbrengen van de speelveldafzetting kan ook rekening gehouden worden met het ophangen van reclameborden. In verband met het gewicht van deze borden is een zwaardere bovenbuis een goede optie, of pas de afstand tussen de palen aan; van 3 meter naar bijvoorbeeld 2,50 meter. Met het oog op de gewenste vrije ruimte onder de reclameborden, is het verstandig om de leunbuis aan te brengen op 1,00 à 1,20 meter.

>> Speelveldafzetting

Onderhoud

Uit oogpunt van onderhoud (vegen) is het wenselijk om de gehele afzetting vast te zetten in een verharding. Je vereniging mag aan de binnenzijde van de afrastering een strook verharding (tegeland) laten aanbrengen met een breedte van maximaal 0,50 meter inclusief opsluitband. De tegelrand behoort aan te sluiten op het kunstgrasveld.

Tijdelijke afzetting

Bij renovatie kan er sprake zijn van een tijdelijke afzetting bestaande uit afrasteringpaaltjes, onderling verbonden met een stevig koord of touw. Het gebruik van veiligheidslint of afzettingslint is niet toegestaan. Een tijdelijke afzetting moet zich bevinden op tenminste 2,00 meter uit de grenslijnen. Plaats de dug-outs buiten deze tijdelijke afzetting.

7. Dug-outs / zitruimte >>

Er zijn meerdere mogelijkheden bij het plaatsen van de dug-outs. Er zijn op het gebied van onder andere afmetingen, aantal personen en situering duidelijke normen en richtlijnen.

NORMEN

- Bij het kunstgrasveld waarop de ere-, en hoofdklasse, de overgangsklasse, 1e-, 2e-, reserve hoofdklasse, reserve overgangsklasse, reserve 1e klasse en hoofdklasse A-jeugd voor gemengde teams en de topklasse voor damesteams hun wedstrijden spelen - over het algemeen dus het hoofdveld - moeten twee gescheiden dug-outs aanwezig zijn;
- De dug-outs moeten op minimaal 2 meter uit de zijlijn staan (boven- en onderzijde dug-out), beide aan dezelfde lange zijde;
- De dug-outs dienen minimaal 1 meter en maximaal 5 meter aan weerszijden van de middenlijn te zijn opgesteld;
- Het aantal zitplaatsen is gebonden aan de betreffende competitie-regels;
- De maximale breedte van de dug-outs/zitruimte is 6 meter;
- Er mogen geen personen bovenop de dug-outs plaatsnemen;
- Voor de overige competitiewedstrijden (kunstgras / natuurgas) geldt dat binnen de afzetting, maar buiten de uitloopstroken twee banken geplaatst worden voor minimaal acht personen per

team. Deze banken dienen minimaal 2 meter uit de zijlijn te worden geplaatst. De banken staan op een onderlinge afstand van tenminste 2 meter, aan beide zijden van de middenlijn.

Personen

De spelregels en reglementen geven geen directe informatie over de verplichte aanwezigheid van dug-outs. Voor de Nederlandse situatie stelt het KNKV aanvullende regels. De aanwezigheid van twee gescheiden dug-outs, daar waar hierboven vermelde teams hun wedstrijden spelen, is zoals gezegd verplicht. Het aantal personen dat binnen de afzetting in de dug-outs/zitruimte mag plaatsnemen is exact omschreven; maximaal dertien (**RvW 3.02 Bestuursbesluit banken, coach en vervangende spelers**). Hierbij gaat het om maximaal acht vervangende spelers, De anderen, waaronder de coach, zijn met een begeleidingstaak belast.

Tegelrand uitloopzone

Je vereniging mag, aan één zijde van de dug-out, extra stoelen plaatsen op de verharding (laatste 0,50 meter van de uitloop) van het speelveld voor de begeleiding en reservespelers die buiten de dug-out zitten. Het maximum aantal zitplaatsen per team blijft ook dan staan op dertien. De betonnen rand (tegelrand) moet drempelvrij aansluiten bij de verharding in de dug-out.

>> Dug-outs / zitruimte

Een andere eis is dat in de dug-outs geen (breekbaar) glas wordt verwerkt. Dug-outs dienen bovendien voldoende verankerd te zijn in de bodem.

ADVIES

Het verdient aanbeveling om per zitplaats een breedte van ongeveer 45 à 60 centimeter aan te houden. In het korfbal heeft een dug-out een functionele breedte van 4 tot 6 meter. De binnenwerkse hoogte bedraagt tenminste 1,75 meter. Voor een vrije stahoogte is meestal 2 meter nodig. De diepte van een dug-out is maximaal 1 meter, voor de bankhoogte kan de vereniging 50 centimeter aanhouden. Als zitplaatsen kunnen banken of speciale kuipjes dienen.

De constructie mag noch voor spelers in het veld noch voor de inzittenden gevaar opleveren. Rond hoeken af of voorziet deze van zachte materialen. Het is verstandig om speciale aandacht te besteden aan de ondersteuning van de dakconstructie en de bevestiging aan de onderbouw.

Plaats de dug-outs bij voorkeur aan de west- of zuidwestzijde. Dit in verband met inwaaien en inregenen. Verder moet de constructie voldoen aan de gemeentelijke bouwvoorschriften. Sommige gemeenten eisen een bouwvergunning, in andere gemeenten volstaat alleen een melding.

8. Scorebord / schotklok

Er zijn nauwelijks reglementaire voorschriften met betrekking tot het plaatsen van een scorebord of schotklok, een paar regels uitgezonderd.

Normen veldcompetitie

- Plaats een scorebord op tenminste 4 meter uit de grenslijnen.

ADVIES

Er zijn bijna geen reglementaire voorschriften met betrekking tot het plaatsen van een scorebord outdoor gedurende de veldcompetitie. Het scorebord is meer een soort service aan het publiek dan dat het dienst doet als officiële tijdsregistratie. De scheidsrechter hanteert hiervoor zijn/haar eigen klok en speeltijden.

Normen zaalcompetitie

- In tegenstelling tot de veldcompetitie maakt het scorebord wel reglementair onderdeel uit bij zaalkorfbalwedstrijden en moet om deze reden verplicht in elke sporthal aanwezig zijn;

- Het scorebord dient op minimaal twee meter hoogte op één van de wanden te worden geïnstalleerd goed zichtbaar voor spelers, jurytafel en publiek;
- Het scorebord dient goed overzichtelijke en leesbare symbolen/cijfers te hebben;
- Het scorebord beschikt minimaal over de functionaliteiten; score, speeltijd (op- en aftelfunctie), claxon;
- Het scorebord dient goed 'balbestendig' te worden uitgevoerd.

Aanvullende normen scorebord in combinatie met schotklok

- Het scorebord en schotklokken dienen duidelijk zichtbaar te zijn vanaf de jurytafel (scorebord recht tegenover de jurytafel of op beide zijwanden, schotklokken worden op de zijkanten geplaatst). Het gebruik van een tafelmodel tijdwaarneming is ook toegestaan;
- Het scorebord beschikt over de volgende extra functionaliteiten; periode-aanduiding, een time-out functie en de speeltijd is per seconde instelbaar.

>> Scorebord / schotklok

Eisen schotklok

- De bekisting is van aluminium (kleur zwart) voorzien van een hard plastic kap aan de voorzijde en moet tegen zware belasting bestand zijn;
- De cijfers op het display moeten minimaal 20 centimeter hoog zijn en de kwaliteit van de Ledverlichting moet van dien aard zijn dat op een afstand van 50 meter goed zicht is op de schotklok en de verlichting;
- De claxon moet voldoende hoorbaar zijn, ook in volle sporthallen met luidruchtige supportersgroepen;
- De kabels dienen minimaal 2 x 40 meter te zijn in verband met de veiligheid en afstand van de kabel buiten de lijnen van de veldafmeting;
- Voor schotklokken met een draadloze aansturing mag er geen sprake zijn van vertraging tussen de bedieningsunit en de ontvangers in de schotklokken. Ook mag er geen verstoring optreden door andere (wifi of bluetooth) signalen;
- Op het bedieningspaneel dienen de volgende functionaliteiten aanwezig te zijn, namelijk claxonbediening, start/stop knop, resetknop, optelknop;
- De schotklok staat/hangt buiten het speelveld op een hoogte van minimaal 0,90 meter vanaf de vloer op een duidelijk zichtbare plek dicht bij het midden van de achterlijn.

Een wedstrijdreglement kan voorschrijven in welke wedstrijden de schotklokken worden gebruikt.

9. Reclame veld / korf en borden

Het KNKV staat toe dat bij wedstrijden waarvan geen televisieopnamen worden gemaakt, reclame-uitingen op de kunststof korf, het speelveld en de korfbalpaal zijn of worden aangebracht door de eigenaar van de accommodatie of de thuisspelende vereniging. De richtlijnen (als bedoeld in artikel 2 lid 3 onder c van het sponsorreglement) waaraan deze reclame-uitingen moeten voldoen zijn vastgelegd in het [Bestuursbesluit SR 6.03 reclame rond en op het speelveld en op spelmateriaal](#).

Reclameborden 'horen' bij een korfbalveld. Hier lees je welke aandachtspunten je vereniging bij het plaatsen hiervan moet toepassen, uit oogpunt van onder meer wetgeving en veiligheid.

NORM(EN)

- Plaats de reclameborden op tenminste 2 meter uit de grenslijnen

Van toepassing is de Nederlandse Reclame Code (zie www.reclamecode.nl). Elke reclame-uiting behoort in overeenstemming te zijn met de wet, de waarheid, de goede smaak en het fatsoen en tevens naar vorm en inhoud niet strijdig te zijn met het algemeen belang, de openbare orde of goede zeden. Reclame mag nietodeloos kwetsend zijn noch een bedreiging vormen voor de geestelijke of lichamelijke volksgezondheid.

Zo is het maken van reclame voor tabaksproducten en alcoholhoudende dranken verboden (Reclamecode voor Alcoholhoudende dranken en Tabakswet).

ADVIES

Uit oogpunt van onderhoud is het gewenst reclameborden niet te laten doorlopen tot aan de grond. Opspattend water vervuult de borden en het vocht bevordert het rottingsproces. Bovendien is het lastig vegen en kunnen de borden hierdoor beschadigd raken. Ook om deze reden is het verstandig om de laatste 0,50 meter van de uitloop verhard (betonnen tegelrand) aan te brengen. Gebruik stevige en vochtbestendige reclameborden, b.v. Trespa kunststofplaten of lichte roestvrije metaalplaten.

Reclameborden mogen geen scherpe of uitstekende delen hebben waaraan toeschouwers of spelers zich kunnen verwonden.

10. Tribune

Waar mag een tribune (outdoor) komen te staan, maar ook: waar kan deze voor het welbevinden van de toeschouwer het best staan? Er is een aantal aspecten om terdege in ogenschouw te nemen.

NORMEN

- De afstand van de voorzijde van een tribune tot de grenslijnen van het speelveld is minimaal 2,00 meter.
- Het publiek mag vanaf de tribune niet rechtstreeks het speelveld – inclusief de uitloopruimte – kunnen betreden. Voorgaande geldt bij velden met een reglementair verplichte speelveldafzetting.

ADVIES

Wind en regen komen in Nederland overwegend uit de zuidwestelijke hoek. Het is hierom een goed idee om de (hoofd)tribune aan deze zijde van het veld te plaatsen.

Inregenen kan beperkt worden door enkele meters over de eerste rij een overkapping te plaatsen. Bepaal voor het bouwen of toeschouwers voor de tribune langs moeten kunnen lopen. Is dit niet het geval dan kan de tribune direct aan de veldafzetting komen te staan. Als toeschouwers wel voor de tribune langs moeten kunnen lopen, is het verstandig om een afstand (pad) van minimaal 2 meter tot de veldafzetting aan te houden. Om zichthinder te voorkomen, kunt je kiezen voor een verhoogde opstelling. Het publiek verlaat de tribune meestal aan de zijkant. Mogelijk bijkomstig voordeel is de optie om een relatief goedkope bergruimte onder de tribune te realiseren.

Voor het plaatsen van een vaste tribune is een bouwvergunning nodig. Mogelijk stelt de gemeente aanvullende eisen.

11. Wedstrijdverlichting >>

Wat komt er allemaal kijken bij het aanleggen van kunstverlichting? En wat zijn de technische aspecten die nuttig of zelfs noodzakelijk zijn om te weten? Zie ook 'Normen Verlichting Korfbal Outdoor' en 'Normen Verlichting Korfbal Indoor'.

NORMEN

- Bij officiële wedstrijden in het veldkorfbal dient de gemiddelde horizontale (kunst)verlichtingssterkte (EH, gem) in gebruikstoestand tenminste 200 LUX te zijn.
- Bij officiële wedstrijden in het zaalkorfbal dient de gemiddelde horizontale verlichtingssterkte (EH, gem) in gebruikstoestand tenminste 500 LUX te zijn voor de landelijke en lokale competitie en 750 LUX voor internationale en nationale topcompetitie.
- De gelijkmatigheid EH, min: EH, gem moet minimaal 0,60 voor veldkorfbal en 0,70 voor zaalkorfbal.
- De verblindingswaarde (VW) behoort maximaal 50 voor veldkorfbal en maximaal 40 voor zaalkorfbal te zijn.
- De kleurweergave moet minimaal Ra=60 zijn.
- De lichtmasten in het veldkorfbal behoren minimaal 2 meter uit de grenslijnen te staan.
- De lichtpunthoogte is tenminste 12 meter (enkel veld) en tenminste 15 meter (twee velden aaneengesloten).

Meer info

Lees voor uitgebreide informatie en de technische eisen de Aanbeveling voor Verlichting voor

sportaccommodaties (versie veldkorfbal en versie binnensporten) van de [Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde \(NSVV\)](#). Je vereniging kan deze en andere brochures tegen betaling aanvragen bij het secretariaat van de NSVV:

Postbus 539
6710 BM Ede
Telefoonnummer: 0318 – 695394
Zie ook www.nsvv.nl

LUX en vuistregel

De in de KNKV-reglementen en NSVV-aanbeveling vermelde lichtwaarde is de gemiddelde horizontale verlichtingssterkte die onder alle omstandigheden aanwezig dient te zijn. Dit heet de gebruikswaarde. Om de onvermijdelijke invloeden van veroudering, vervuiling en lichtstroomteruggang van de lampen te compenseren, kun je bij een nieuwe lichtinstallatie uitgaan van een 25 procent hogere lichtopbrengst. Dit is de zogenaamde nieuwwaarde index. Om een verlichtingsniveau van 200 LUX (gebruikswaarde) te kunnen handhaven gaat u in nieuwe toestand dus uit van een verlichtingsniveau van tenminste $1,25 \times 200 = 250$ LUX voor veldkorfbal. Deze (vuist)regel is van toepassing op conventionele lichtinstallaties met hogedruk gasontladingslampen. Bij lichtinstallaties met Led-lichtbronnen kan een lagere nieuwwaarde index gehanteerd worden, wel wordt een nieuwwaarde

>> Wedstrijdverlichting

van minimaal 1,1 aanbevolen. Let in offertes op of de leverancier de nieuwwaarde of de gebruikswaarde hanteert.

ADVIES

Voor trainingsvelden kan je vereniging het best een gemiddelde horizontale verlichtingssterkte aanhouden van tenminste 75 LUX (nieuwwaarde circa 95 LUX) met een gelijkmatigheid EH, min: EH, gem van minimaal 0,5. Voor training en recreatie in de zaal geldt een gemiddelde horizontale verlichtingssterkte van tenminste 200 LUX en een gelijkmatigheid EH, min: EH, gem van 0,5. Hou bij dit soort veld lichtinstallaties rekening met 'matige gelijkmatigheid' en donkere vlekken die zich in de hoeken en aan de randen aftekenen. In dit verband is een opstelling van twee lichtmasten aan beide zijden een prima optie.

Richtlijnen

Bij het spelen van vriendschappelijke wedstrijden is zware verlichting niet nodig. Een lichtinstallatie met een gebruikswaarde van 120 LUX (nieuwwaarde 150 LUX) is

veelal voldoende voor dit soort informele activiteiten. De competitieleiding kan bij dit type verlichting (inhaal)wedstrijden op incidentele basis toestaan. Officiële KNKV-wedstrijden kunnen plaatsvinden bij een gemiddelde horizontale verlichtingssterkte van tenminste 200 LUX (nieuwwaarde dus circa 250 LUX). Als een topwedstrijdverlichting wenselijk is bij b.v. wedstrijden in de Ereklasse met grotere aantallen toeschouwers kan je vereniging het best uitgaan van een lichtinstallatie met een gebruikswaarde van tenminste 500 LUX (nieuwwaarde 625 LUX).

Lichthinder

Om lichthinder en lichtvervuiling* zo veel mogelijk te voorkomen, dient tijdens de ontwerpfase van een verlichtingsinstallatie rekening gehouden te worden met de nadelige effecten. Deze effecten worden sterk verminderd door het gebruik van geschikte armaturen, die vooral op een juiste wijze moeten worden aangebracht. Klachten over lichthinder zijn vaak afkomstig van omwonenden of vertegenwoordigers van flora en fauna die te veel en overbodig licht

ervaren. Led-armaturen zijn beter te richten dan conventionele armaturen. De hoeveelheid strooilicht is bij led-armaturen dus lager dan bij conventionele armaturen. Daarnaast kan het gebruik van zogenaamde lichthinderkapjes het strooilicht verder beperken. Meer informatie over lichthinder? Zie de NSVV-publicatie 'Algemene richtlijnen betreffende lichthinder'. Voor het plaatsen van lichtmasten is toestemming van de gemeente nodig. Soms is ook een bouwvergunning vereist, waarbinnen de milieuwetgeving aanvullende eisen kan stellen aan de lengte van de masten, evenals aan de tijden van verlichting (zie wet Activiteitenbesluit Milieubeheer). Om de eigendomsverhoudingen goed te regelen, kan het nodig zijn een recht van opstal te vestigen. Informeer daarnaar bij je gemeente.

**Noot: Lichthinder is de overlast die wordt veroorzaakt door kunstlicht (verblinding, verstoring, onbehagen). Lichtvervuiling is de verhoogde helderheid van de nachtelijke omgeving (overmatig en verspillend gebruik van kunstlicht).*

12. Wedstrijdvelden >>

Kunstgras of natuurgras, hoogte van het gras, afwatering en mogelijkheid tot drogen, keuringen / inspecties: er zijn meerdere verplichtingen waarvan je vereniging op de hoogte moet zijn.

NORMEN

- Het speeloppervlak moet bestaan uit natuurgras of zandkunstgras*. Het KNKV voert de laatste jaren een proactief beleid om korfbalwedstrijden te laten spelen op zand ingestrooid kunstgras. Nu de veldafmetingen zijn gewijzigd, **RvW 3.24 Bestuursbesluit afmeting speelveld korfbal**, in 40 x 20 meter zijn de kapitaallasten (kostprijs + afschrijving) en onderhoudskosten lager geworden dan die van natuurgras. Men heeft bovendien minder ruimte nodig t.o.v. natuurgras en het aantal gebruiksuren per veld in één jaar stijgt van 150 naar 400 uur.
- Natuurgrasvelden mogen alleen voor officiële KNKV-wedstrijden worden gebruikt als deze zijn voorzien van een geldig keuringscertificaat.
- Voor dit keuringscertificaat moet de totale constructie voldoen aan de norm voor korfbal, zoals aangegeven in het normblad **NOCNSF-KNKV2-15.2**. Hierin zijn opgenomen de KNKV-vereisten (bovenbouw), de constructie vereisten (onderbouw), de spelregels veldkorfbal en relevante bepalingen uit het Reglement van Wedstrijden veldkorfbal en andere aanbevelingen en richtlijnen.

- De uitloopstroken behoren tot het speelveld en moeten aan dezelfde eisen voldoen.
- In/op het speeloppervlak mogen zich nooit spelvreemde elementen bevinden die gevaar kunnen opleveren voor de gebruikers.
- Het speeloppervlak mag alleen voorzien zijn van lijnen zoals in de spelregels beschreven.

Natuurgras

De grasmat moet maximaal gesloten zijn en steeds voldoende kort gemaaid. De gewenste speelhoogte is 3 à 4 centimeter. Pas de maaierhoogte en het tijdstip van maaien aan deze eis aan. Het speeloppervlak moet egaal zijn en mag geen scherpe overgangen hebben (zgn. drempels). De maximale egale afwijking is 20 millimeter.

Wat betreft de hoogteligging mag het afschot (lengte- of breedteligging) maximaal 0,40% bedragen. Het afschot mag alleen via een vloeiend verlopend profiel voorkomen. Daarnaast moet het speelveld goed zijn ontwaterd. Bij kleine neerslaghoeveelheden (tot 5 millimeter) moet een speelveld binnen 30 minuten bespeelbaar zijn; bij grotere hoeveelheden (15 millimeter en meer) geldt een termijn van 12 uur.

>> Wedstrijdvelden >>

Stabiliteit

De top laag moet onder zowel droge als natte omstandigheden voldoende stabiel zijn. Alle eigenschappen van het speelveld behoren uniform aanwezig te zijn. Aan het einde van het seizoen dient minimaal 60 procent van het totaaloppervlak aan de gestelde eisen te voldoen.

**In bepaalde situaties, waarin sprake is van een multifunctioneel kunstgrasveld, kan onder bepaalde voorwaarden toestemming worden verleend. Hiervoor is altijd een dispensatie nodig vanuit het Korfbalverbond.*

Kunstgras

Het gebruik van zandkunstgras is toegestaan (sterke aanbeveling) voor alle categorieën, competities en klassen in het veldkorfbal. De hoofdregels:

- Zandkunstgrasvelden kunnen alleen voor officiële KNKV-wedstrijden worden gebruikt als deze zijn voorzien van een geldig keuringscertificaat.
- Voor dit keuringscertificaat moet de totale constructie voldoen aan de norm voor korfbal, zoals aangegeven in het normblad [NOCNSF-KNKV2-15.1](#). Hierin zijn opgenomen de KNKV-vereisten (bovenbouw), de constructie vereisten (onderbouw), de spelregels veldkorfbal en relevante bepalingen uit het Reglement van Wedstrijden veldkorfbal en andere aanbevelingen en richtlijnen, zie ook [KNKV Bouwprocedure](#).

- De houder/gebruiker van een zandkunstgrasveld dient, na afgifte van het certificaat, periodiek te kunnen aantonen dat behoud van de sporttechnische eigenschappen voldoende gewaarborgd zijn en er te allen tijde sprake is van een veilig en verantwoord gebruik. Dit kan worden aangetoond via een keuring op de gebruiksnorm ([NOCNSF-KNKV2-18.1](#)).
- In theorie voldoet een zandkunstgrasveld bij aanleg gedurende 5 jaar aan de eisen van nieuwbouw. Na 5 jaar moet het zandkunstgrasveld blijven voldoen aan de waarden binnen de gebruikersnorm. Je vereniging moet het KNKV voorzien van een kopie van de rapportage van de keuring. Laat het kunstgras regelmatig keuren en monitoren (inspecties) om voldongen feiten te voorkomen.

Uit de praktijk blijkt dat veel zandkunstgrasvelden korfbal na nieuwaanleg nooit meer worden gekeurd door een erkende keuringsinstantie. Dit levert regelmatig problemen op, waardoor velden (tijdelijk) niet bespeelbaar zijn. Het KNKV is dan ook bezig met het opstellen van een verplicht keuringsprotocol gedurende de levensduur van een zandkunstgrasveld. Dit keuringsprotocol zal binnen een aantal jaar van kracht worden.

Meer aandachtspunten

Het blijkt niet altijd mogelijk om voor de ingebruikname van een nieuw kunstgrasveld de keuringsprocedure volledig af te ronden. Zo willen sommige leveranciers/aannemers graag dat het veld enige tijd wordt ingespeeld vóór de eindkeuring plaatsheeft. Verder zijn er regelmatig (kleine) tekortkomingen die weliswaar ingebruikname niet in de weg staan, maar wel de administratieve afhandeling ophouden. De volgende handelwijze is, daar waar van toepassing, verplicht:

- KNKV-wedstrijden kunnen op kunstgras plaatsvinden als het veldgedeelte van de keuring (op de norm voor korfbal) met goed gevolg is afgerond. Het erkende keuringsinstituut behoort dit per e-mail of telefonisch door te geven aan het KNKV. De administratieve afhandeling mag (iets) later. Het Korfbalverbond heeft met het keuringsinstituut afgesproken dat deze een goedkeuring doorgeeft, onmiddellijk nadat het veldgedeelte van de keuring klaar is. Het KNKV informeert vervolgens je vereniging per e-mail, waarna de administratieve afhandeling volgt. Het initiatief en de verantwoordelijkheid om het Korfbalverbond over een en ander tijdig te informeren, ligt bij de vereniging.
- Pas na de definitieve eindkeuring wordt bij goedkeuring het certificaat door het KNKV afgegeven.

>> Wedstrijdvelden

Renovatie

Bij renovatie van een korfbalveld gaat het vooral om het vernieuwen van de toplaag al dan niet in combinatie met de fundering en/of onderbouw, waarbij het bestaande type sportvloer gehandhaafd blijft. Ook een te renoveren korfbalveld moet voldoen aan de reglementseisen van het KNKV. Daarnaast stelt NOC*NSF eisen aan de toplaag (sportvloer) en de direct daaronder liggende fundatie laag. Deze dienen ook overeenkomstig te zijn met de betreffende normen voor de korfbalsport. Indien de onderbouw / drainage niet langer voldoet aan de normen voor korfbal en er dus noodzakelijke werkzaamheden moeten worden verricht, dan dient ook de onderbouw te worden gekeurd. Op dat moment gelden dezelfde kwaliteitseisen als bij nieuwbouw van een korfbalveld.

Reparatie

Gedurende de gebruikperiode van een zandkunstgrasveld vinden regelmatig kleine tot grotere reparaties plaats in het kunstgras, zoals b.v. nieuwe belijning of een cirkelrenovatie. De geplande reparaties dienen bij uitvoering te voldoen aan de eisen zoals gesteld in normblad **NOCNSF-KNKV2-19**. Deze sporttechnische norm is gebruiksgebonden en van toepassing op gerepareerde oppervlakken van een zandkunstgras korfbalveld. De reparatie behoeft niet verplicht te worden gekeurd, maar kan wel steekproefsgewijs door het KNKV worden gecontroleerd.

Bemiddeling

Meld eventuele problemen met de keuring (of reparatie) direct aan het KNKV, die mogelijk kan bemiddelen. Dit kan via het [online Ticketsysteem/Contactformulier](#): of rechtstreeks bij de projectleider Accommodatiezaken KNKV. De keuringsprocedure kan versneld plaatsvinden als het KNKV en/of het keuringsinstituut vooraf bekend zijn/is met de situatie.

Het is verstandig om bij de keuze van het kunstgrasveld rekening te houden met het volgende.

De sportvloerenlijst van NOC*NSF is leidend in de keuze voor het zandkunstgrasveld korfbal. De meeste sport functionele eigenschappen lopen ondanks goed onderhoud, in de loop van de tijd in waarde terug en zijn zelden weer op niveau te brengen. Hierdoor is van groot belang om bij het begin van een nieuw veld voldoende 'overwaarde' te hebben. Let hierbij onder meer op de intensiteit van betreding en het bijbehorende onderhoud.

Onderhoud

Gedegen onderhoud zorgt voor langer behoud van sporttechnische eigenschappen op het juiste niveau. Laat het kunstgrasveld regelmatig keuren en monitor deze ook goed, om tijdig te kunnen sturen op onderhoud en levensduur.

Het KNKV legt geen beperkende bepalingen op voor schoeisel voor kunstgrasvelden, mist wordt voldaan aan eisen in de spelregels veldkorfbal.

13. Trainingsvelden

Handige tips en feiten voor het inrichten van een trainingsveld en de te maken keuzes daarbij.

Natuurgras

ADVIES

Een trainingsveld (met verlichting) op natuurgras heeft de afmeting van een standaard wedstrijdveld, 68 x 44 meter. Dit om:

- Wedstrijdsituaties volledig te kunnen nabootsen;
- Tactische en technische trainingen goed tot hun recht te kunnen laten komen;
- Het gebruik beter te kunnen spreiden en zo kwetsbare gebieden te mijden;
- Onderlinge wedstrijden en oefenwedstrijden te kunnen spelen;
- Meerdere groepen gelijktijdig te kunnen laten trainen.

Speeloppervlak

Laat de speeleigenschappen zoveel mogelijk overeenkomen met die van een wedstrijdveld. Dit houdt onder andere in:

- Een vlak, stevig en stroef oppervlak;
- Een uitstekende ontwatering (waterberging, -doorlatendheid, -afvoer);
- Geen scherpe delen aan het oppervlak;
- De mogelijkheid tot intensief gebruik, ook onder minder gunstige bodem- en weersomstandigheden;

- Het behoud van speeleigenschappen bij intensief gebruik;
- Gemakkelijker onderhoud;

Noot: vanwege het aanmerkelijk zwaardere gebruik van de trainingsvelden, zijn de betreffende eisen aan de opbouw en het onderhoud van een trainingsveld feitelijk zwaarder dan bij een wedstrijdveld.

Kunstgras

Kunstgrasvelden zijn in principe onbeperkt bespeelbaar, dus goed inzetbaar als wedstrijd- en trainingsveld. Voorwaarde is wel dat de veiligheid en bespeelbaarheid (ofwel de sporttechnische eigenschappen) voldoende gewaarborgd zijn. Een erkend keuringsinstituut kan voor je vereniging een meting uitvoeren op de gebruiksnorm.

Inrichting

De ideale inrichting van een trainingsveld bestaat uit:

- Voldoende verplaatsbare korven van verschillend formaat;
- Trainingsverlichting;
- Een lage afscheiding rondom.

14. Beachvelden >>

Er zijn nauwelijks nog reglementaire voorschriften met betrekking tot de aanleg van een Beachkorfbalveld. Het KNKV volgt in grote lijnen de richtlijnen voor het Beachvolleybal van de Nevobo als het gaat om officiële wedstrijdvelden.

NORMEN

- De officiële afmetingen van een Beachkorfbalveld zijn 18 x 9 meter. De uitloop om het veld is minimaal 2 meter en behoort bij het speelveld;
- Voor de veldmarkering wordt de officiële blauwe KNKV-belijningssset gebruikt van 18 x 9 meter inclusief verankering, de breedte van het lint is 5 centimeter;

- De speelvloer bestaat uit wit of licht geel gekleurd zand wat vrij dient te zijn van stenen, schelpen en andere materialen en/of (scherpe) voorwerpen die een gevaar op kunnen leveren voor de spelers;
- De diepte van het zand (constructiehoogte) is minimaal 30 centimeter;
- De korf wordt geplaatst op 3,50 meter gemeten vanuit de buitenzijde van de achterlijn, waarbij de voetplaat op 20 centimeter diepte wordt ingegraven.

ADVIES

Een Beachcourt Korfbal wordt bij voorkeur als volgt aangelegd, zie ook [KNKV brondocument aanleg Beachcourt](#).

Constructie

De volledige constructie bestaat uit geëgaliseerd zand. Afhankelijk van de locatie kan drainage worden aangebracht.

Beachkorfbal veldconstructie		
Toplaag	Zand (wit of licht geel gekleurd)*	Minimaal 30 centimeter
Drainage (optioneel)	Hart op hart 3 meter	
Onderdoek	Drukverdelend geotextiel	Ter voorkoming van o.a. onkruid
Constructiehoogte		Minimaal 30 centimeter

>> Beachvelden >>

Specificaties zand

Het KNKV adviseert het toepassen van wit of licht geel gekleurd zand. Deze kleur zand past beter bij de uitstraling, beleving en het imago van Beachkorfbal dan andere kleuren zand. Bovendien is verontreiniging beter zichtbaar. Daarnaast dient het zand vrij te zijn van stenen, schelpen en andere materialen en/of (scherpe) voorwerpen die een gevaar op kunnen leveren voor de spelers. Bij de keuze van het type zand is de korrelgrootte een belangrijk aspect. De verschillende soorten zand bestaan namelijk uit verschillende grootte aan zandkorrels. De korrelgrootte dient zodanig te zijn samengesteld dat er sprake is van een bepaalde mate van uniformiteit. Verder dienen de zandkorrels gelijkmatig verdeeld te zijn. Dat betekent dat het zand zoveel mogelijk bestaat uit korrels van dezelfde grootte. Hierdoor blijft het zand los. Wanneer het zand uit korrels zou bestaan van verschillende grootte kan het zand verdichten en hard worden. De aanbevolen korrelgrootte (mediaan) ligt tussen de 0,18 en 0,30 millimeter (medium zand). Naast de korrelverdeling dient het zand zo min mogelijk kalk te bevatten. Ook hier geldt dat zand met een hoog kalkgehalte hard kan worden bij regenval. Naast de samenstelling dient het zand ook schoon te zijn. Dat is niet alleen van belang voor de hygiëne, maar ook voor een goede waterdoorlatendheid. Wanneer het zand meer dan 10% slibdeeltjes bevat wordt het zand slecht waterdoorlatend.

Richtlijnen voor het toe te passen zand

Beachkorfbal veldconstructie	
Vorm	Ronde, gladde korrels (bol, niet hoekig)
Diepte	≥ 30 centimeter
Structuur	Gesloten
Zand kleur	Niet donker
Textuur	Gepolijst
Vreemde bestanddelen	Geen
Kalkgehalte	≥ 0,1%
Korrelverdeling	
- op 4 mm zeef	- 0%
- op 2 mm zeef	- < 5%
- op 0,250 mm zeef	40 - 95 %
- op 0,180 mm zeef	< 93%
- op 0,053 mm zeef	> 98%
M50-cijfer	≥ 180 μm
Krommingscoëfficiënt	1 ≤ C _c ≤ 3
Gelijkmatigheidscoëfficiënt	C _u ≤ 2

Speelveldafzetting

Om het Beachcourt nog meer uitstraling te geven adviseert het KNKV om een hekwerk (boarding) aan te brengen rondom het speelveld inclusief bestrating voor de toeschouwers. Boarding biedt de mogelijkheid om sponsoruitingen te tonen en geeft het court de uitstraling van een mini Beacharena.

Onderhoud

Het onderhoud van de zandvelden bestaat voornamelijk uit het schoonhouden, dan wel reinigen van het zand. De meest ideale situatie is dat een Beachveld buiten gebruik afgedekt kan worden met bijvoorbeeld een dekzeil. Vervuiling kan op deze manier niet in het zand waaïen (organisch stof en blad). Daarnaast kunnen

>> Beachvelden

dieren (honden en katten) hun uitwerpselen niet in de zandbak kwijt. Indien deze mogelijkheid niet aanwezig is, dan zal het beheer vooral bestaan uit het regelmatig reinigen, opnemen en afvoeren van de vervuiling. Vanuit het oogpunt van hygiëne is het raadzaam om eens in de vijf jaar een laag van circa 20 centimeter door schoon zand te vervangen. Daarnaast zal het speeloppervlak regelmatig moeten worden geëgaliseerd. Dit kan met handgereedschap (schep of hark).

15. Binnensportaccommodatie Korfbal

In de brochure '[Kwaliteitsnormen Binnensportaccommodatie Korfbal](#)' lees je meer over dit specifieke onderwerp. Hieronder alvast een overzicht van de meest belangrijke normen.

NORMEN

- De afmeting van het wedstrijdveld is 40 x 20 meter. De totale afmeting van het speelveld, inclusief uitloop, bedraagt 44 x 24 meter;
- De uitloop rondom het wedstrijdveld is bij nieuwe binnensportaccommodaties minimaal 2 meter obstakelvrij, voor bestaande binnensportaccommodaties geldt een uitloop van minimaal 1 meter obstakelvrij;
- De vrije hoogte boven het vloeroppervlak dient bij voorkeur 9 meter, doch tenminste 7 meter te bedragen;
- De afmetingen van paal en korven zijn gelijk aan die van veldkorfbal. De palen staan op een afstand van de uiteinden gelijk aan 1/6 van de lengte van het veld (6,67 meter);
- De korfbalpalen (top- en wedstrijdkorfbal) worden verplicht in een grondpot in de vloer aangebracht;
- Voor de korf langs wordt een verplichte vrijeworpcirkel (straal 2,5 meter, inclusief belijning) aangelegd;
- De sportvloer dient vermeld te staan op de [Sportvloerenlijst NOC•NSF](#) onder universele binnensportvloeren;

- De verlichting dient geïnstalleerd te worden in de lengterichting van het veld en heeft een sterkte voor wedstrijd- en breedtekorfbal van 500 LUX;
- De toeschouwerscapaciteit is minimaal 250 mensen voor het wedstrijd- en breedtekorfbal gesitueerd aan één lange zijde en/of de korte zijden.

Brochure

Van toepassing zijn de normen en richtlijnen voor de realisatie van een binnensportaccommodatie voor korfbal. Zie de brochure '[Kwaliteitsnormen Binnensportaccommodatie Korfbal](#)'. Hierin staan ook de aanvullende eisen gesteld voor het Topkorfbal, Korfbal League.

16. Kleedgebouw / Clubgebouw

In de brochure '[Kwaliteitsnormen kleed- en clubaccommodatie korfbal](#)' lees je meer over dit specifieke onderwerp. Hieronder alvast een overzicht van de meest belangrijke normen.

NORMEN

- Elke vereniging is verplicht om (een) terrein(en) met voldoende kleedgelegenheid in de directe nabijheid te hebben. Deze moeten voldoen aan de door het KNKV gestelde eisen;
- Per standaard wedstrijdaccommodatie (twee velden 40 x 20 meter) moeten vier afsluitbare kleed/wasruimten zijn;
- In de kleedkamer of in de directe nabijheid daarvan moeten zich voldoende toiletvoorzieningen bevinden;
- De scheidsrechter(s) en eventuele assistent-scheidsrechter(s) behoren de beschikking te hebben over voldoende en afzonderlijke kleed-, was- en toiletgelegenheden;

- De kleedruimte moet qua inrichting, afmetingen en uitvoering voldoen aan de richtlijnen;
- De kleedgelegenheid moet altijd 'medisch/hygiënisch verantwoord' schoon te zijn.
- De horecaruimte (sociale ontmoetingsplaats actieve en passieve bezoeker) van een kleed- en clubaccommodatie dient, afgezien van de wettelijke minimumeis uit de Drank- en Horecawet voor deze ruimte, afgestemd te zijn op het aantal leden, de bezoekers van wedstrijden, alsmede de overige activiteiten die in de horecaruimte plaatsvinden.

Brochure

Van toepassing zijn de normen en richtlijnen voor de realisatie en renovatie van kleed- en clubgebouwen in het veldkorfbal. Zie de brochure '[Kwaliteitsnormen kleed- en clubaccommodatie korfbal](#)'.

17. Parkeergelegenheid >>

Auto's, maar ook verschillende soorten tweewielers en soms zelfs touringcars behoren op of bij de accommodatie in voldoende mate een geschikte plek te kunnen vinden.

ADVIES

Het KNKV stelt geen kwantitatieve eisen aan de parkeergelegenheid van een vereniging, maar vindt uiteraard wel dat deze moet voldoen aan de behoeften van de bezoekers. Informatie over parkeernormen zijn te vinden in de CROW-publicatie 'Parkeercijfers' en bij de ASVV (Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom).

Factoren

De noodzaak om een auto te gebruiken is afhankelijk van de:

- Afstand tussen woning en sportpark;
- Bereikbaarheid per openbaar vervoer;
- Ontsluiting voor fietsers en bromfietzers;
- Verkeersveiligheid en sociale veiligheid van de route;
- Aanwezigheid van goede stallingsmogelijkheden.

Inventarisatie

Als de vereniging bij de locatiekeuze en inrichting van een sportpark met deze factoren rekening kan houden,

beperkt dit het autoverkeer en de noodzaak van parkeerruimte. Een hulpmiddel bij het – bij een nieuw sportpark – bepalen van het aantal parkeerplaatsen, is een goede inventarisatie van de oude en nieuwe situatie. Denk hierbij aan het volgende:

- Aantal parkeerplaatsen in oude situatie (bij sportpark, bermen, straten, bedrijfsterreinen en kantoren);
- Frequentie knelpunten (wekelijks of twee keer per jaar);
- Aantal toeschouwers (gemiddeld en piekbezoek);
- Aantal eigen leden dat met de auto komt (wedstrijden en training);
- Mogelijkheden van medegebruik in nieuwe situatie (scholen, bedrijven, kantoren, winkelcentra, enzovoort);
- Overlast bij piekbelasting voor omgeving in nieuwe situatie;
- Tijdelijke parkeermogelijkheden bij piekbelasting (pleinen, grasstroken, semi-verharde terreinen);
- Dubbel gebruik voor andere activiteiten (andere sport, kermis, stallen vrachtauto's, enzovoort).

>> Parkeergelegenheid

Tweewielers

Fietsen, bromfietsen en scooters moeten nabij het clubgebouw kunnen worden gestald, zodat visueel en sociaal toezicht mogelijk is. Het best is een stallingsruimte binnen het sportpark. Zorg voor voldoende klemmen, rekken of beugels, zodat eigenaren hun fietsen geordend kunnen stallen en op slot of vast kunnen zetten. Voor bromfietsen en scooters is een aparte verharde ruimte nodig.

Mindervaliden

Een sportpark behoort voldoende, minimaal twee, speciaal aangegeven parkeerplaatsen voor

mindervaliden te hebben, direct nabij de hoofdingang. Voor informatie over de inrichting en maatvoering van dit type parkeerplaatsen, zie het 'Handboek Toegankelijkheid' van de CG-raad (voormalige Gehandicaptenraad) en uitgeverij Elsevier (telefoon: 0314 - 349911).

Touringcars

Hoewel voor wedstrijdbezoek niet vaak een touringcar wordt ingezet, kan het wenselijk zijn om hier bij de inrichting van een parkeerterrein hier toch rekening mee te houden. Voor een touringcar wordt rekening gehouden met een ruimte van 25 x 5 meter.

Kiss & ride

Bij veel sportparken is het op zaterdagochtend een komen en gaan van ouders die hun kinderen komen brengen en halen. Vaak hebben zij geen parkeerplaats nodig, maar slechts voor enkele minuten een veilige plek om hun kroost te kunnen 'lossen of laden'. Door hiervoor een aparte voorziening aan te brengen, kan de vereniging soms chaotische toestanden voor de poort voorkomen.

18. Vrije hoogte boven speelveld >>

Van een dak boven het speelveld is bij veldkorfbal geen sprake. Toch zijn er andere zaken die in dat opzicht hinder kunnen geven, zoals bijvoorbeeld bomen en beplanting.

NORM(EN)

- Boven het speelveld mogen zich geen hinderlijke of gevaarlijke obstakels bevinden.

De spelregels veldkorfbal gaat ervan uit dat boven het speelveld en directe omgeving (uitloop) géén hinderlijke obstakels (zaken waarmee spelers of bal in aanraking kunnen komen of waarvan zij hinder kunnen ondervinden) aanwezig zijn. In tegenstelling tot bij zaalkorfbal, waar de aanwezigheid van een dak expliciet genoemd wordt, ontbreekt een dergelijke bepaling binnen het veldkorfbal.

ADVIES

Bij korfbalvelden outdoor speelt overwegend de hinder en overlast van bomen en beplanting een mogelijke rol. Bomen en struiken staan soms dicht op het veld, waardoor boven de uitloop en het speelveld takken kunnen hangen. In het najaar laten bepaalde bomen

hun vruchten vallen – eikels, kastanjes – en dat is minder prettig voor een speler die valt.

Van directe invloed, maar veel ingrijpender, is de negatieve invloed van bomen en plantstroken op de bespeelbaarheid van de velden. Door de sterke schaduwwerking droogt het veld minder goed en zijn vaak slechte speelcondities (natte, zachte en modderige plekken in natuurgras of mos- en algvorming op kunstgras) of zelfs afgelastingen het gevolg. Plaats daarom ‘hoog opgaande bomen’ en plantstroken op voldoende afstand van het veld. Het ontwerp dient al rekening te houden met de uiteindelijke vorm van de soort boom en de plaats ten opzichte van de zonnestand.

Snoeien

Beplanting aan de zuidzijde van een veld geeft meer overlast dan bomen aan de noordzijde. Snoei regelmatig en vooral tijdig. Het komt vaak voor dat verenigingen te laat ingrijpen en daardoor situaties ontstaan die lastig zijn terug te draaien, zoals bijvoorbeeld bij het ontbreken van een kapvergunning.

>> Vrije hoogte boven speelveld

Leidingen

Leidingen, kabels en dergelijke kunnen in de meeste gevallen in de grond worden aangebracht. Tijdelijke kabels, zoals voor een tijdelijke geluidsinstallatie, moeten buiten het speelveld om worden gelegd. Verder is het KNKV van mening dat onder hoogspanningsleidingen geen sportvelden behoren te liggen. Het KNKV heeft geen specifieke regelgeving over hoe om te gaan met GSM- en UMTS-masten op een sportpark. In beginsel is er geen bezwaar tegen plaatsing, mits de masten ten allen tijde meer dan 4 meter uit een speelveld staan.

19. Situering velden >>

Op welke plaatsen een veld kan of zelfs moet liggen, welke factoren een rol van betekenis (kunnen) spelen bij de aanleg en praktische situering ervan, je leest het hier.

ADVIES

Ten opzichte van zon en wind

Een korfbalveld (hoofdveld) is het meest gunstig gesitueerd als de lengteas globaal 15 graden ten westen van de noord-zuidlijn ligt. Dit in verband met de lagere middagstand van de zon in de herfst- en voorjaarsmaanden. Verder kan het voornemen om een tribune bij een hoofdveld te plaatsen, bij de situering van het veld een belangrijke factor zijn. In Nederland is de overheersende wind- en buienrichting zuidwest. Een tribune bevindt zich daarom bij voorkeur aan de zuidwestzijde van het veld.

Ten opzichte van kleedgelegenheid

Over het algemeen kan de kleed- en clubaccommodatie het best centraal ten opzichte van de velden liggen, met een afstand van de kleedgelegenheid tot het hoofdveld van maximaal 50 meter. Voor de overige speelvelden is een maximale loopafstand van 150 meter het devies. Trainingsvelden op natuurgas liggen in verband met het dagelijks gebruik bij voorkeur direct nabij de kleedgelegenheid.

Ten opzichte van andere velden

Bij velden die naast elkaar, in elkaars verlengde of haaks op elkaar liggen is altijd sprake van een tussenuitloop van tenminste 4 meter. Uiteraard moet de vereniging rekening houden met hinderlijke spelbeïnvloeding en mogelijk onveilige situaties.

Ten opzichte van woningen

Woningbouw in de (zeer) directe omgeving van een sportpark komt steeds vaker voor. Om problemen met de milieunormen met betrekking tot licht, geluid en afgevoerde lucht te vermijden adviseert het KNKV rondom een strook ter breedte van 50 meter vrij te houden van bebouwing. Dit is overeenkomstig de aanbeveling van VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten). Houd als vereniging nauwlettend (herziening van) bestemmingsprocedures en het verlenen van (een) bouwvergunning(en) in de gaten! En maak gebruik van de mogelijkheden van inspraak, het kenbaar maken van de zienswijze van de vereniging en het aantekenen van bezwaar. Allemaal met als doel het gebruik van de velden ook voor de lange termijn veilig te stellen.

>> Situering velden

Veilig sportgebruik

Met betrekking tot aansprakelijkheid op en rond een sportpark, stelt het KNKV dat de eigenaar/verhuurder van een sportcomplex voldoende en adequate maatregelen moet treffen om voor de huurder een veilig sportgebruik te kunnen garanderen. Het is ook de eigenaar/verhuurder die de locatie, situering en omgeving van een sportpark bepaald en het complex inricht. De korfbalvereniging/huurder heeft hier doorgaans weinig invloed op.

Om milieuhinder en andere overlast te beperken, raadt VNG aan om geen bewoning binnen 50 meter van de begrenzing van een sportpark te realiseren. Het KNKV onderschrijft deze richtlijn. De eigenaar/verhuurder

behoort ook de omgeving (bewoners, enzovoort) van een sportpark te vrijwaren van hinder of gevaar mogelijk veroorzaakt door het sportgebruik. Als bij een bepaalde locatie standaardoplossingen op dit vlak niet volstaan, moeten aanvullende voorzieningen worden getroffen.

Aansprakelijkheid erkennen?

Wat betreft aansprakelijkheidsstelling, zal doorgaans meer nodig zijn dan alleen het vaststellen van de schade zelf. Er moet ook sprake zijn van schuld van enige mate van verwijtbaarheid. Een andere voorwaarde is dat degene die schade lijdt, niet zelf schuld heeft.

Zeker waar de locatiekeuze tot bedreigingen voor de omgeving leidt, is de eigenaar/verhuurder van het sportpark de eerstverantwoordelijke om adequate voorzieningen te treffen om het eigen risico en dat van de huurder te beperken. Het behoort tot de normale rechtsregels dat 'een huurder het gehuurde kan gebruiken voor het doel waarvoor het wordt gehuurd'. Het KNKV raadt aan om bij schade deze direct te melden bij de verzekering, zonder echter de aansprakelijkheid te erkennen. Namelijk: meestal is je vereniging helemaal niet aansprakelijk.

Bijlage 1

Planningsnorm korfbal NOC*NSF 2014 >>**C.2.1.5 Korfbal**

Korfbal werd van oudsher beoefend op natuurgas. Rond 1985/1990 is een begin gemaakt met de realisatie van de eerste kunstgrasconstructie-korfbalvelden en momenteel hebben ca. 350 van de 540 bij het KNKV aangesloten korfbalverenigingen de beschikking over één of meer van dergelijke velden. Het accommodatiebeleid van het Korfbalverbond is duidelijk gericht op het spelen en trainen op kunstgras. Verenigingsondersteuning rond dit thema staat dan ook in het teken van de overgang van natuurgas naar kunstgras.

Wedstrijden van seniorenteams en teams A, en B-jeugd (14 jaar en ouder) geven dezelfde belasting voor het speelveld. Wedstrijden van C en D-jeugd (10 tot en met 13 jaar) en E en F-jeugd (6 tot en met 9 jaar) geven een minder zware belasting, zowel door de kortere wedstrijdduur als de lagere bespelingsintensiteit. Hierdoor kunnen niet alle teams als gelijkwaardig worden beoordeeld. Men heeft een seniorcompetitieteam (ook wel normteam genaamd) op een BelastingsCoëfficiënt van 1,0 gesteld en de overige teams afhankelijk van de door hen veroorzaakte gemiddelde bespelings schade, rekening houdend met de tijdsfactor, daaraan gerelateerd.

Competitiecategorie	BelastingsCoëfficiënt
Senioren	1,0
A-jeugd	1,0
B-jeugd	1,0
C-jeugd	0,625
D-jeugd	0,625
E-jeugd	0,4
F-jeugd	0,4

Zandkunstgrasvelden

Een zandkunstgras korfbalveld kent voor de korfbalsport minder beperkingen in de bespeling, dan een natuurgasveld. Wat wel geldt is dat met een veldafmeting van 40 x 20 meter de belasting, vooral rondom de korf zeer hoog is en daardoor extra aan slijtage onderhevig is. Daarnaast gelden een aantal organisatorische beperkingen, zoals competitieplanning en trainingsruimte. Door veranderingen in de competitieopzet (jeugdwedstrijden met 4 spelers i.p.v. 8 spelers) moeten er aanzienlijk meer wedstrijden worden gepland. Rekening houdende met de bovenstaande argumenten moet worden uitgegaan van een benodigde veldcapaciteit voor de vereniging van 2 kunstgrasvelden met een bruto afmeting van 44 x 24

meter. Dit betekent dat de totale oppervlakte van de speelvelden een bruto afmeting heeft van 48 x 44 m². Voor kleine verenigingen met minder dan 100 leden bestaat de bijzondere mogelijkheid om een kunstgrasveld aan te leggen met een bruto afmeting van 44 x 28 meter.

Theoretisch kunnen op zaterdag op een zandkunstgrasveld vijf en op zondag vier senioren- of juniorenwedstrijden worden gespeeld.

Een tweetal overwegingen geeft echter aanleiding om van een meer genuanceerde planningsnorm uit te gaan.

- Er is altijd sprake van een onevenwichtige verdeling tussen de op zaterdag en zondag gespeelde senioren- en jeugdwedstrijden.
- Het nagenoeg onmogelijk zijn een competitieooster op te stellen met elke week een gelijk aantal uit- en thuisspelende competitieteams.

De planningsnorm voor korfbal op zandkunstgrasvelden is voor verenigingen die uitsluitend op zaterdag spelen veertien (14) en voor verenigingen die op zaterdag en zondag spelen eenentwintig (21) normteams per 2 speelvelden van 44 x 24 meter.

>> Planningsnorm korfbal NOC*NSF 2014

Schema:

Beachkorfbal veldconstructie		
≤ 7	1 veld 28 x 44 meter	4 kleedkamers, 2 dames/2 heren
≤ 14	2 speelvelden van 44 x 24 meter (= benodigde basisoppervlakte 48 x 44 meter)	4 kleedkamers, 2 dames/2 heren
≤ 21	3 speelvelden, totale oppervlakte 68 x 48 meter met 2 velden naast elkaar en één veld daar haaks op of 72 x 44 meter met drie velden naast elkaar	6 kleedkamers, 3 dames/3 heren
≤ 28	4 speelvelden, totale oppervlakte 88 x 48 meter	8 kleedkamers, 4 dames/4 heren
≤ 35	5 speelvelden, totale oppervlakte 112 x 48 meter	10 kleedkamers, 5 dames/5 heren
≤ 42	6 speelvelden, totale oppervlakte 88 x 72 meter	12 kleedkamers, 6 dames/6 heren

- Uitzondering speelveld voor verenigingen met minder dan 100 leden
- Basisuitgangssituatie; twee speelvelden van 48 x 24 meter

Grasvelden

Veldkorfbal wordt gespeeld op een veld van 40 x 20 meter met een obstakelvrije uitloop van 2 meter rondom het speelveld. Uitgangspunt voor een korfbalvereniging is het beschikbaar hebben van minimaal 2 velden van 40 x 20 meter. Omdat de bespeling van een korfbalveld zeer intensief is, met name rond de korven, moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid de velden in zijwaartse richting te kunnen verplaatsen. Uitgaande van de

mogelijkheid elk veld afzonderlijk met twee keer met 5,0 meter te verplaatsen bedraagt de bruto-maat van het gehele veld 68 x 44 meter. Voor het bewerkstelligen van deze verschuivingen wordt met een losse belijning gewerkt.

Een kwalitatief goed aangelegd en goed onderhouden speelveld laat een bespeling van drie wedstrijden per week toe.

De planningsnorm voor korfbal op natuurgras bedraagt 8 normteams per weekinde per speelloppervlakte met een bruto-maat van 68 x 44 meter.

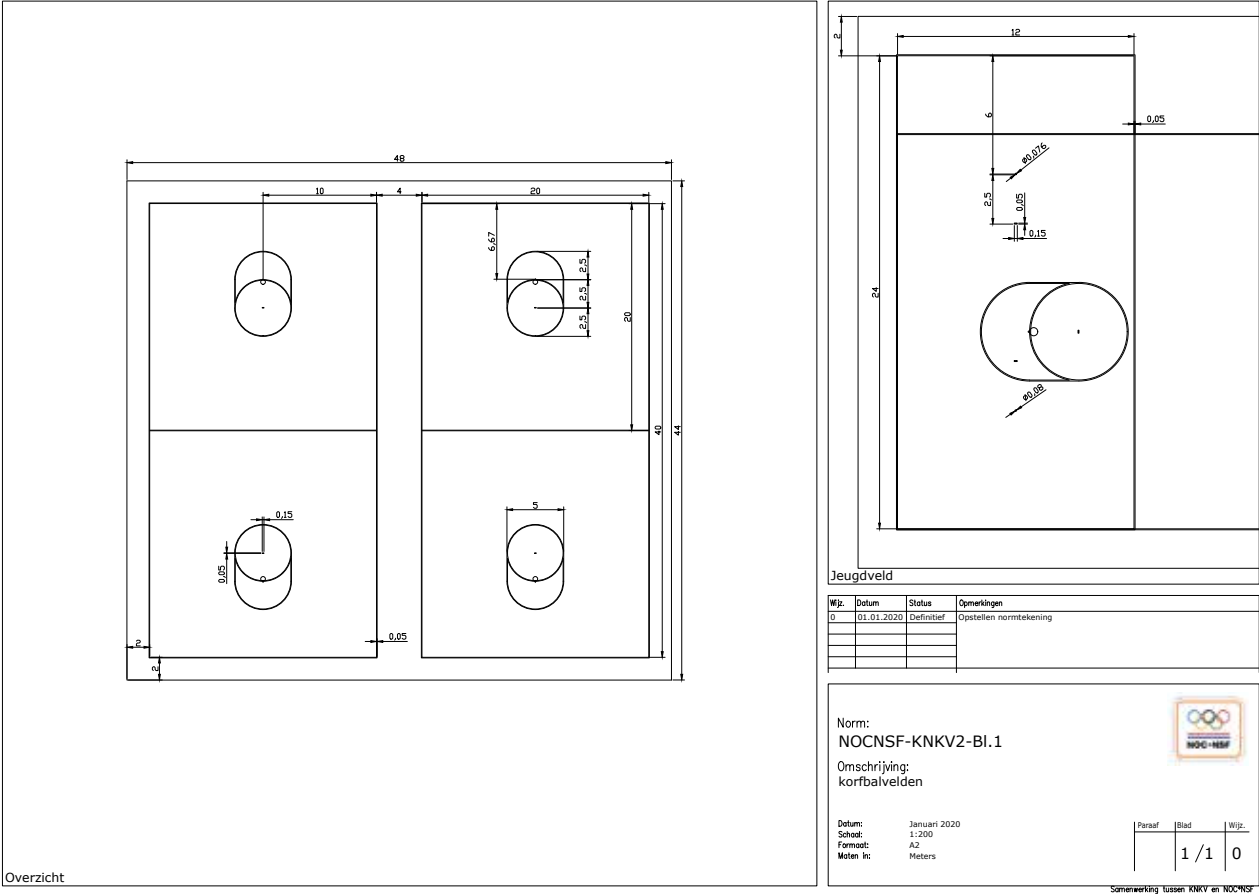
Planningsnorm trainingsvelden

Voor trainingsvelden geldt dat de afmetingen van een trainingsveld, rekening houdend met de bespelingsschade rond de korven, overeen dienen te komen met de bruto-afmetingen van een wedstrijdveld.

Uitgaande van gemiddelde omstandigheden en de aanwezigheid van een verlichtingsinstallatie kan als planningsnorm worden aangehouden: per drie wedstrijdelden één specifiek daartoe aangelegd en onderhouden trainingsveld met de afmetingen van bruto-speelveld. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen complexen met een, twee of drie wedstrijdelden. Voor de complexen met vier tot zes benodigde wedstrijdelden wordt uitgegaan van twee trainingsvelden met de afmetingen van een bruto-wedstrijdeld, etc.

Bijlage 2

Plattegrond korfbalvelden

www.knkvn.nl